

Mediji i informiranje

Opći sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 16/22
U Luxembourg 26. siječnja 2022.

Presuda u predmetu T-286/09 RENV
Intel Corporation/Komisija

Opći sud djelomično je poništio Komisijinu odluku kojom se Intelu izriče novčana kazna od 1,06 milijardi eura

Analiza koju je provela Komisija nepotpuna je i ne omogućava utvrđivanje u skladu s pravnim standardima da su sporni rabati imali ili da bi mogli imati protutržišne učinke

Komisija je odlukom od 13. svibnja 2009.¹ proizvođaču mikroprocesora Intelu izrekla novčanu kaznu od 1,06 milijardi eura zbog zlorabe vladajućeg položaja na svjetskom tržištu procesora² x86³ između listopada 2002. i prosinca 2007. provedbom strategije s ciljem isključivanja svojih konkurenata s tržišta.

Prema Komisijinu mišljenju, ta je zloraba bila obilježena dvjema vrstama trgovinskog ponašanja koje je Intel usvojio u odnosu prema svojim trgovinskim partnerima, odnosno neprikrivenim ograničenjima i uvjetovanim rabatima. Kad je riječ osobito o potonjima, Intel je rabate dodjeljivao četirima strateškim proizvođačima informatičke opreme (Dell, Lenovo, Hewlett-Packard (HP) i NEC), pod uvjetom da oni od njega kupe sve ili gotovo sve njegove procesore x86. Također, Intel je odobravao plaćanja europskom distributeru mikroelektroničkih uređaja (Media-Saturn-Holding) pod uvjetom da prodaje isključivo računala s Intelovim procesorima x86. Ti rabati i plaćanja (u daljnjem tekstu: sporni rabati) imali su za cilj osiguranje vjernosti četiriju proizvođača i Media-Saturna, čime se znatno smanjivala sposobnost Intelovih konkurenata da se natječu na temelju kvalitete svojih procesora x86. Intelovo protutržišno postupanje tako je pridonijelo sužavanju izbora potrošača i slabijem poticanju inovacija.

Opći sud je presudom od 12. lipnja 2014. u cijelosti odbio Intelovu tužbu protiv te odluke⁴. Presudom od 6. rujna 2017., donesenom povodom Intelove žalbe, Sud je ukinuo tu presudu i vratio predmet Općem sudu na ponovno odlučivanje⁵.

U prilog svojem zahtjevu za poništenje prvotne presude Intel je Općem sudu osobito prigovorio da je počinio pogrešku koja se tiče prava jer nije ispitao sporne rabate s obzirom na sve okolnosti slučaja. U tom pogledu Sud je utvrdio da se Opći sud, kao i Komisija, oslanjao na pretpostavku prema kojoj su rabati za vjernost koje je dodjeljivao poduzetnik u vladajućem položaju sami po sebi mogli ograničiti tržišno natjecanje, tako da nije bilo potrebno analizirati sve okolnosti slučaja ni, osobito, provesti test AEC (na engleskom poznat pod nazivom „*as efficient competitor test*”)⁶. Ipak,

¹ Odluka C (2009) 3726 *final* Komisije od 13. svibnja 2009., koja se odnosi na postupak primjene članka [102. UFEU-a] i članka 54. Sporazuma o EGP-u (predmet COMP/C-3/37.990 – Intel)

² Procesor je osnovna komponenta svakog računala, kako za opće performanse sustava tako i za ukupne troškove uređaja.

³ Mikroprocesori koji se koriste u računalima mogu se razvrstati u dvije kategorije, odnosno procesore x86 i procesore koji se temelje na drugoj arhitekturi. Arhitektura x86 jest standard koji je razvio Intel koji omogućava funkcioniranje operativnih sustava Windows i Linux.

⁴ Presuda Općeg suda od 12. lipnja 2014., Intel/Komisija, [T-286/09](#) (vidjeti također [PM br. 82/14](#))

⁵ Presuda Suda od 6. rujna 2017., Intel/Komisija, [C-413/14 P](#) (vidjeti također [PM br. 90/17](#)) (u daljnjem tekstu: presuda povodom žalbe)

⁶ Na taj način provedena gospodarska analiza u ovom se slučaju odnosila na mogućnost spornih rabata da s tržišta istisnu konkurenta jednako učinkovitog kao Intel, ne zauzimajući time vladajući položaj. Konkretno, cilj analize bio je utvrđenje cijene po kojoj konkurent jednako učinkovit kao Intel i koji ima iste troškove kao i on može ponuditi svoje

Komisija je u svojoj odluci detaljno ispitala te okolnosti, zaključivši da bi jednako učinkovit konkurent trebao primjenjivati cijene koje su neodržive i da se stoga praksom spornih rabata moglo takvog konkurenta istisnuti s tržišta. Sud je na temelju toga zaključio da je test AEC imao stvarnu ulogu u Komisijinoj ocjeni mogućnosti da predmetne prakse imaju učinak istiskivanja konkurenata, tako da je Opći sud bio dužan ispitati sve argumente koje je Intel naveo u pogledu tog testa te način na koji ga je Komisija provela. Budući da Opći sud nije proveo takvo ispitivanje, Sud je ukinuo prvotnu presudu i vratio predmet Općem sudu, kako bi mogao ispitati, u svjetlu argumenata koje je naveo Intel, mogućnost da sporni rabati ograničavaju tržišno natjecanje.

Opći sud je svojom presudom od 26. siječnja 2022., odlučujući o žalbi, djelomično ukinuo pobijanu odluku, u dijelu u kojem su njome sporni rabati kvalificirani kao zloporaba u smislu članka 102. UFEU-a te je Intelu izrečena novčana kazna za sva djelovanja kvalificirana kao zloporabe.

Ocjena Općeg suda

Opći sud je najprije pobliže odredio opseg spora nakon što je predmet vraćen na odlučivanje. U tom pogledu utvrdio je da je ukidanje prvotne presude opravdano zbog jedne pogreške, koja se odnosi na propust neuzimanja u obzir u prvotnoj presudi Intelove argumentacije koja je bila usmjerena na osporavanje analize AEC koju je provela Komisija. U tim okolnostima, Opći sud je smatrao da za potrebe svojeg ispitivanja može uzeti u obzir sve nalaze koji nisu bili zahvaćeni pogreškom koju je tako utvrdio Sud. To je u ovom predmetu slučaj, s jedne strane, s utvrđenjima u prvotnoj presudi o neprikrivenim ograničenjima i njihovoj nezakovitosti u skladu s člankom 102. UFEU-a. Naime, prema mišljenju Općeg suda, Sud u načelu nije utvrdio nevaljanom razliku utvrđenu u pobijanoj odluci između praksi koje su činile takva ograničenja i drugih Intelovih djelovanja, koja su jedina bila obuhvaćena predmetnom analizom AEC. S druge strane, Opći sud je uzeo u obzir nalaze iz prvotne presude u skladu s kojima je Komisija u pobijanoj odluci utvrdila postojanje spornih rabata.

Nakon tog pojašnjenja, Opći sud je, kao prvo, započeo ispitivanjem zahtjeva za poništenje pobijane odluke tako što je naveo metodu koju je Sud definirao u svrhu ocjenjivanja mogućnosti da sustav rabata ograničava tržišno natjecanje. S tim u vezi, podsjetio je na to da se, iako se sustav rabata za isključivost koji je poduzetnik u vladajućem položaju uspostavio na tržištu može klasificirati ograničavanjem tržišnog natjecanja, s obzirom na to da se, uzimajući u obzir njegovu narav, njegovi ograničavajući učinci na tržišno natjecanje mogu pretpostaviti, u ovom slučaju radi samo o pretpostavci, koja Komisiju ni u kojem slučaju ne može izuzeti od ispitivanja protutržišnih učinaka. Stoga, ako poduzetnik u vladajućem položaju u upravnom postupku, potkrijepljeno dokazima, tvrdi da njegovo postupanje nije moglo ograničiti tržišno natjecanje ni, osobito, imati navodne učinke istiskivanja, Komisija mora analizirati koju mogućnost istiskivanja ima sustav rabata. U okviru takve analize na Komisiji je ne samo da analizira, s jedne strane, značaj vladajućeg položaja poduzetnika na relevantnom tržištu i, s druge strane, stopu pokrivenosti tržišta spornim praksama, uvjete i načine dodjele predmetnih rabata, njihovo trajanje i iznos nego i da ocijeni eventualno postojanje strategije koja ima za cilj istiskivanje barem jednako učinkovitih konkurenata. Osim toga, kada Komisija provodi test AEC, on je dio elemenata koje ona mora uzeti u obzir prilikom ocjene mogućnosti sustava rabata da ograniči tržišno natjecanje.

Kao drugo, Opći sud je najprije ispitao temelji li se Komisijina ocjena mogućnosti da sporni rabati ograničavaju tržišno natjecanje na metodi koja je tako definirana. U tom je pogledu, kao prvo, naveo da je Komisija u pobijanoj odluci počinila pogrešku koja se tiče prava jer je smatrala da test AEC, koji je ipak provela, nije bio nužan kako bi joj se omogućilo da utvrdi da su Intelovi sporni rabati zloporaba. Međutim, Opći sud je smatrao da ne može prihvatiti taj zaključak. Budući da je u presudi povodom žalbe navedeno da test AEC ima stvarnu ulogu u Komisijinoj ocjeni mogućnosti da predmetne rabatne prakse imaju učinak istiskivanja, Opći sud bio je dužan ispitati argumente koje je Intel istaknuo u pogledu navedenog testa.

Kao treće, budući da analiza mogućnosti da sporni rabati ograničavaju tržišno natjecanje spada u okvir dokazivanja postojanja povrede prava tržišnog natjecanja, u ovom slučaju zloporabe vladajućeg položaja, Opći sud podsjeća na pravila o podjeli tereta dokazivanja i traženom standardu dokazivanja. Stoga se načelom pretpostavke nedužnosti, koje je ovdje također primjenjivo, Komisiji nalaže da utvrdi postojanje takve povrede pomoću skupa preciznih i dosljednih dokaza, kako se ne bi ostavila nikakva sumnja u tom pogledu. Ako ona tvrdi da se utvrđene činjenice ne mogu objasniti drukčije nego kao protutržišno ponašanje, postojanje dotične povrede mora se smatrati nedovoljno utvrđenim ako dotični poduzetnici uspiju ponuditi drugo uvjerljivo objašnjenje. Nasuprot tomu, ako se Komisija oslanja na dokaze kojima se, u načelu, može dokazati postojanje povrede, na dotičnim je poduzetnicima da dokažu da njihova dokazna vrijednost nije dostatna.

Kao četvrto, s obzirom na ta pravila Opći sud je ispitao argumente u vezi s pogreškama koje je Komisija navodno počinila u svojoj analizi AEC. U tom je smislu zaključio da Komisija nije uspjela dokazati u skladu s potrebnim pravnim standardima da svaki od spornih rabata može imati učinak istiskivanja, s obzirom na argumente koje je Intel iznio u pogledu Komisijine ocjene o relevantnim kriterijima analize.

Naime, najprije, kad je riječ o primjeni testa AEC na Dell, Opći sud je smatrao da se u okolnostima ovog slučaja Komisija, naravno, mogla u svrhu ocjene „spornog dijela”⁷ valjano osloniti na podatke poznatih gospodarskih subjekata različitih od poduzetnika u vladajućem položaju. Međutim, nakon što je ispitao dokaze koje je Intel u tom pogledu dostavio, Opći sud je zaključio da bi se njima moglo dovesti u sumnju ishod te ocjene na strani suda i stoga smatra da su elementi na koje se Komisija pozvala kako bi zaključila da rabati odobreni Dellu mogu proizvesti učinak istiskivanja tijekom relevantnog razdoblja nedostatni. Kao drugo, prema Općem sudu, isto vrijedi i za analizu rabata odobrenih HP-u, s obzirom na to da utvrđeni učinak istiskivanja nije dokazan, posebice, za cjelokupno razdoblje povrede. Kao treće, kad je riječ o rabatima dodijeljenima pod različitim uvjetima društvima iz grupe NEC, Opći sud je utvrdio dvije pogreške kojima je zahvaćena Komisijina analiza, pri čemu jedna utječe na vrijednost uvjetovanih rabata, dok se druga odnosi na nedovoljno opravdanu ekstrapolaciju rezultata koji vrijede za jedno tromjesečje na cijelo razdoblje povrede. Kao četvrto, Opći sud je također zaključio da su dokazi o mogućnosti da rabati dodijeljeni Lenovu imaju učinak istiskivanja nedostatni zbog pogreški koje je u ocjeni kvantifikacije dotičnih koristi u naravi počinila Komisija. Kao peto, Opći sud je u istom smislu zaključio u pogledu analize AEC u vezi s Media-Saturnom, s obzirom na to da je, među ostalim, smatrao da Komisija nije dala nikakvo objašnjenje o razlozima koji su je u analizi plaćanja dodijeljenih tom distributeru naveli da ekstrapolira dobivene rezultate u svrhu analize rabata odobrenih NEC-u za razdoblje jednog tromjesečja na cjelokupno razdoblje povrede.

Kao peto, Opći sud je provjerio jesu li u pobijanoj odluci na odgovarajući način uzeti u obzir svi kriteriji za utvrđivanje mogućnosti da prakse određivanja cijena imaju učinak istiskivanja, u skladu sa sudskom praksom Suda. U tom je pogledu utvrdio da Komisija nije na odgovarajući način ispitala kriterije u vezi sa stopom pokrivenosti tržišta spornim praksama i stoga nije pravilno analizirala trajanje rabata.

Slijedom navedenog, iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da **je analiza koju je Komisija provela nepotpuna i u svakom slučaju ne omogućava utvrđivanje u skladu s pravnim standardima da su sporni rabati imali ili da bi mogli imati protutržišne učinke, zbog čega je Opći sud poništio odluku**, u dijelu u kojem je njome utvrđeno da te prakse jesu zloporaba u smislu članka 102. UFEU-a.

Naposljetku, kad je riječ o učinku takvog djelomičnog poništenja pobijane odluke na iznos novčane kazne koju je Komisija izrekla Intelu, Opći sud je smatrao da ne može odrediti iznos novčane kazne koji se odnosi isključivo na neprikrivena ograničenja. Slijedom navedenog, **Opći sud u**

⁷ Tim se izrazom u ovom slučaju označava dio tržišta na kojem su Intelovi kupci bili slobodni i mogli su se opskrbljivati preko drugih dobavljača, koji je nužno bio ograničen, uzimajući u obzir posebno prirodu proizvoda te imidž Intelova žiga i profila.

cijelosti poništava članak pobijane odluke kojim se Intelu izriče novčana kazna u iznosu od 1,06 milijardi eura na temelju utvrđene povrede.

NAPOMENA: Protiv odluke Općeg suda u roku od dva mjeseca i deset dana od njezina priopćenja može se podnijeti žalba Sudu ograničena na pravna pitanja.

NAPOMENA: Tužba za poništenje služi za poništenje akata institucija Unije koji su protivni pravu Unije. Pod određenim uvjetima države članice, europske institucije i pojedinci mogu podnijeti tužbu za poništenje Sudu ili Općem sudu. Ako je tužba osnovana, akt se poništava. Dotična institucija mora popuniti eventualnu pravnu prazninu nastalu poništenjem akta.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Opći sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s čitanja mišljenja dostupne su na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106